

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ДМИТРА МОТОРНОГО**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ВИНОГРАДУ

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
22 квітня 2021 року**

Мелітополь, 2021

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, 22 квітня 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ДМИТРА МОТОРНОГО

КАФЕДРА ПЛОДООВОЧІВНИЦТВА, ВИНОГРАДАРСТВА ТА БІОХІМІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ВИНОГРАДУ

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
22 квітня 2021 року*

Мелітополь
2021

УДК 634;635

Т 13

Актуальні питання виробництва плодоовочевої продукції та винограду: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Мелітополь, 22 квітня 2021 р.) / ТДАТУ; ред. кол. В.М. Кюрчев, О.А. Єременко, О.П. Прісс [та ін.]. – Мелітополь: ТДАТУ, 2021. - 164 с.

У збірнику представлені матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції за результатами досліджень та актуальних питань щодо виробництва плодоовочевої продукції та винограду на Україні.

Матеріали призначені для викладачі закладів вищої освіти, наукових співробітників, аспіранти, докторантів, здобувачів вищої освіти, представників громадських організацій, фахівців і керівників сільськогосподарських підприємств та науково-дослідних установ, всіх, кого цікавить проблематика запровадження інноваційних технологій вирощування, первинної переробки, зберігання плодів, ягідних, овочевих культур та винограду, формування ринку плодоовочевої продукції та винограду.

Відповідальність за зміст наданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Редакційна колегія: *Кюрчев В.М.*, д.т.н., проф., член-кореспондент НААН України, ректор Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного; *Єременко О.А.*, д.с.-г.н., проф. кафедри рослинництва імені В.В. Калитки, проректор з наукової роботи ТДАТУ; *Прісс О.П.*, д.т.н., проф. кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи, директор НДІ агротехнологій та екології ТДАТУ; *Колесніков М.О.*, к.с.-г.н., доц., завідувач кафедри плодоовочівництва, виноградарства та біохімії; *Алексєєва О.М.*, к.с.-г.н., доц. кафедри плодоовочівництва, виноградарства та біохімії.

Адреса для листування:

72310, Україна, запорізька обл., м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18

e-mail: pvb@tsatu.edu.ua

Сайт конференції: <http://www.tsatu.edu.ua/hb/konferencija/>

©Автори тез, включені до збірника, 2021

©Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ІНТЕНСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР

<i>Алексєєва О.М.</i> Ріст персика сорта Сказка залежно від підщепи	10
<i>Алексєєва О.М., Бондаренко П.Г.</i> Особливості росту різних сортів персика	12
<i>Бондаренко П.Г., Алексєєва О.М., Аргунова Н.В.</i> Ріст і продуктивність насаджень черешні залежно від схем розміщення дерев	14
<i>Козлова Л.В.</i> Ресурсозберігаючі елементи інтенсивної технології вирощування інтенсивних насаджень яблуні	16
<i>Колесніков М.О., Пащенко Ю.П.</i> Вплив регулятора росту «Антистес» на вихід саджанців винограду сорту «Преображение»	19
<i>Малюк Т.В.</i> Сучасний стан та основні тенденції розвитку садівництва у південному регіоні України	22
<i>Малюк Т.В., Козлова Л.В.</i> Технологія краплинного зрошення інтенсивних насаджень черешні	25
<i>Муленок Я.О.</i> Фотосинтетична діяльність дерев яблуні залежно від способу і строку обрізування крони в Правобережному Лісостепу України	27
<i>Нінова Г.В.</i> Якість саджанців черешні в залежності від системи утримання ґрунту в розсаднику	30

СЕКЦІЯ 2. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОВОЧІВНИЦТВІ ЗАКРИТОГО ТА ВІДКРИТОГО ҐРУНТУ

Воробйова Н.В., Ковтунюк З.І.

Урожайність помідора черрі залежно від впливу регуляторів росту рослин 56

Дидів І. В., Дидів О. Й., Дидів А. І., Юзьків М. М.

Агробіологічна оцінка сортів петрушки кореневої в умовах Передкарпаття 58

Дидів О. Й., Дидів І. В., Дидів А. І., Мазур І. Б.

Урожайність і якість капусти цвітної залежно від застосування нанодобрива «5 елемент» в умовах Прикарпаття 60

Дон Д.Ю., Колесніков М.О.

Фосфіти. Фунгіциди або добриво? 62

Капінос М.В.

Продуктивність сортів гороху посівного залежно від технологічних прийомів вирощування 64

Ковтунюк З.І., Воробйова Н.В.

Ефективність використання гідрогелю на рослинах капусти кольрабі 66

Комар О.О., Хареба В.В., Хареба О.В., Бобось І.М.

Формування врожайності пастернаку посівного у Правобережному Лісостепу України залежно від строків сівби насіння 68

Нінова Г.В.

Впровадження малопоширених овочевих культур 70

Сергієнко О.В., Солодовник Л.Д., Гарбовська Т.М.

Характеристика нових бджолозапильних інцухт-ліній огірка корнішонного типу для відкритого ґрунту 73

Сєвідов В.П., Сєвідов І.В.

Вплив підживлень біопрепаратами на якість та урожайність гібридів помідору 76

Тарасенко В.В., Максименко М.П.

Стрічково - координатна технологія вирощування часнику 78

Улянич О. І., Кучер І.О., Ваховська А.В.

Вплив способу вирощування і строку висаджування розсади на урожайність васильків справжніх 81

Улянич О. І., Яценко В.В., Шевчук К.М., Безверхній В.В.

Застосування абсорбенту на посівах часнику ярого 84

СЕКЦІЯ 3. СЕЛЕКЦІЯ ТА СОРТОВИВЧЕННЯ У ПЛОДООВОЧІВНИЦТВІ ТА ВИНОГРАДАРСТВІ

Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М.

Формування продуктивності помідора їстівного залежно від сортових властивостей 86

Красуля Т.І.

Вихідний матеріал для створення сортів яблуні з високими показниками господарських ознак 89

Ласкавий В.М., Гетьман Н.Г.

Стійкість столових сортів винограду селекції ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова» проти основних хвороб в умовах Запорізької області 92

Ласкавий В.М., Кузьменко О.Р., Гетьман Н.Г.

Зимостійкість технічних сортів винограду в умовах Запорізької області 94

Тимощук Т.М., Котельницька Г.М., Лисюк А.В.

Сортовий склад квасолі звичайної в Україні 96

Толстолік Л.М.

Сорти і форми абрикоса, адаптовані до низькотемпературного стресу в умовах південного степу України 100

Шкіндер-Барміна А.М.

Стійкість бутонів сортів вишні до пізньовесняних заморозків 2020 року 102

СЕКЦІЯ 4. ФІЗІОЛОГО-БІОХІМІЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ТА ЯКОСТІ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ВИНОГРАДУ

Іванова І.Є.

Формування фонду сухих розчинних речовин, цукрів, титрованих кислот у плодах вишні в умовах Півдня Степової зони України 106

Капінос М.В.

Фотосинтетична діяльність рослин гороху посівного за дії передпосівної обробки насіння 108

Колесніков М.О., Пащенко Ю.П.

Вплив препарату на основі токоферолу на оксидативний стан проростків кукурудзи за умов лабораторного сольового навантаження 110

Коротка І.О., Шерстюк Ю.

Система антиоксидантного захисту васильків справжніх залежно від компонентного складу субстрату 113

Пащенко Ю.П., Колесніков М.О.

Застосування силікатних добрив і технологія вирощування сільськогосподарських культур. 115

СЕКЦІЯ 5. ОРГАНІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ І ВИНОГРАДУ

Бобер А.В., Подпрятюв Г.І., Скалецька Л.Ф.

Нормативне забезпечення технології вирощування плодово-ягідної продукції призначеної для дитячого та дієтичного харчування 119

Денисенко О., Герасько Т.В.

Екологічні функції мікоризних грибів у плодових насадженнях 122

Іванова І.Є.

Формування показників якості у плодах черешні під впливом погодних чинників півдня Степової зони України 124

Киричук І.В., Ткаленко Г.М.

Захист буряка столового від шкідників біологічними препаратами на основі *Bacillus thuringiensis* 127

Куц О.В., Парамонова Т.В., Михайлин В.І.

Оптимізація живлення капусти білоголової з використанням мікробних препаратів 129

Улянич О. І., Чміль М.М., Гирич В.А., Булах Ю.В., Михайлов О.П.

Ріст, розвиток та урожайність сортів буряку столового залежно від дії біопрепаратів 132

Шипиленко Є.А.

Сумісне вирощування плодових культур з лікарськими рослинами 134

СЕКЦІЯ 6. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ПЕРЕРОБКИ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ВИНОГРАДУ

Бандура І.І., Кулик А.С., Гапріндашвілі Н.А.

Особливості виготовлення напівфабрикатів з плодових тіл гливи

золотої та опенька тополевого	136
Жукова В.Ф., Захарченко М.А. Значення біологічно активних речовин томатів та способи їх збереження	139
Жукова В. Ф., Коробова Я.В. Прогресивні технології зберігання плодоовочевої продукції	141
Завадська О.В., Хомазюк В.С. Сушіння – перспективний спосіб переробки коренеплодів моркви	143
Зарецька Д.К., Сердюк М.Є. Стевія медова – як натуральний замітник цукру	146
Коробова Я.В. Прогресивні технології зберігання фруктів та овочів	148
Лаврова І.С. Обґрунтування технології виробництва пастили із гарбузового пюре	150
Мандзій М. В. Топінамбур – перспективна сировина для виготовлення продуктів із функціональними властивостями	152
Мельник О.В., Рудь В.П., Семенченко О.Л., Пугач С.Г. Застосування озону за сумісного зберігання овочів	154
Островський М.М., Сердюк М. Є. Удосконалення технології виробництва варення з кульбаби	156
Шеховцова Д.С. Якість сировини – запорука підвищення конкурентоспроможності готової продукції	159
Хромова А.В. Інноваційні елементи технології вирощування капусти броколі	161

2. Iglesias, I., Alegre, S. (2006). The effect of anti-hail nets on fruit protection, radiation, temperature, quality and profitability of 'Mondial Gala' apples. *J. Appl. Hortic*, 8, 91–100.
3. Bastías, R.M., Manfrini, L., Grappadelli, L.C. (2012). Exploring the potential use of photoselective nets for fruit growth regulation in apple. *Chil. J. Agric. Res*, 72, 224–231.
4. Hunsche, M., Blanke, M.M., Noga, G. (2010). Does the microclimate under hail nets influence micromorphological characteristics of apple leaves and cuticles? *J Plant Physiol*, 167, 974-980.
5. Карпенчука Г.К., Мельник А.В. (Ред.) (1987). *Учеты, наблюдения, анализы, обработка данных в опытах с плодовыми и ягодными растениями: методические рекомендации*. Уманский с.-х. институт, 115.

ФЕРОМОНІТОРИНГ СХІДНОЇ ПЛОДОЖЕРКИ *GRAPHOLITHA MOLESTA* BUSCK. (LEPIDOPTERA: TORTRICIDAE) НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Юдицька І.В., м.н.с.

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені

М.Ф. Сидоренка ІС НААН, м. Мелітополь

e-mail: i.uditskaia@ukr.net

Східна плодожерка – олігофаг, що пошкоджує рослини із родини Rosaceae, зокрема персик, абрикос, сливу, аличу, мигдаль, айву, яблуню, грушу. Визначено, що наявність змішаних посадок кісточкових та зерняткових культур сприяє безперервному багаторічному розвитку і накопиченню чисельності шкідника [1].

Особливість виду заключається в тому, що протягом вегетаційного сезону гусениці можуть живитися пагонами і плодами. Одна гусениця здатна пошкодити до 15 пагонів, що викликає їх надмірне гілкування і, тим самим, знижуються товарні якості саджанців. Пошкодженні плоди загнивають та опадають раніше строку досягання. У південних регіонах втрати врожаю можуть сягати 90% [2].

Донедавна східна плодожерка відносилася до карантинних об'єктів в Україні, але значне поширення шкідника слугувало підставою для виключення її із даного списку. Зважаючи на зміни кліматичних умов у бік потепління та високу шкідливість фітофага проведення досліджень щодо уточнення особливостей розвитку східної плодожерки за сучасних умов є актуальним.

Спостереження за динамікою льоту *Grapholitha molesta* Busck. було проведено протягом 2018-2020 рр. у персиковому саду в зоні Південного Степу України. Для моніторингу сезонної динаміки чисельності шкідника

використовували феромонні пастки типу Атракон-А з синтетичним феромонним диспенсером виду згідно загальноприйнятої методики [3].

Протягом зимового періоду 2018-2020 рр. погодні умови для перезимівлі шкідника були в цілому сприятливими, мінімальні температури повітря не опускалися нижче $-17,4^{\circ}\text{C}$. Зважаючи, що походження фітофага зі Східної Азії, де спостерігаються ризькі температурні коливання зимового періоду, можна припустити, цей фактор в умовах Півдня України не є визначальним.

Гусениці східної плодожерки зимують в щільних коконах, в основному, в тріщинах або під відсталою корою на штамбах і скелетних гілках дерев. Також гусениці шкідника відмічаються у рослинних рештках, муміфікованих плодах, поодинокі – у поверхневому шарі ґрунту.

За результатами моніторингу було встановлено, що в умовах Південного Степу України східна плодожерка розвивається у чотирьох поколіннях. Літ метеликів генерації, що перезимувала розпочинався з другої декади квітня (10-13.04), що співпадало з кінцем фази «рожевий бутон» – цвітінням насаджень персика. Суми ефективних температур, що накопичилися на дати вильоту особин шкідника суттєво коливалися. Пік льоту даного покоління відмічався в середині травня з чисельністю 12,5-24,0 екз./пастку. Такий рівень льоту метеликів перевищував економічний поріг шкідливості, що свідчить про необхідність проведення захисних заходів.

Дослідженнями багатьох авторів доведено, що мінімальною для відкладання яєць самками східної плодожерки є стабільна температура протягом доби не нижче $15,5^{\circ}\text{C}$. У роки досліджень, в залежності від температурних умов, навесні відкладання яєць метеликами шкідника розпочиналося з кінця квітня – першій половині травня.

Протягом вегетаційного сезону чисельність східної плодожерки, в залежності від погодних умов, як наростала, так і знижувалась. Встановлено, що виліт першої генерації східної плодожерки розпочинався з першої – другої декади червня, при цьому інтенсивність льоту досягала 32,0 екз./пастку.

Виявлено, що влітку інтенсивний літ самців другого покоління фітофага припадав на першу-другу декади липня з чисельності 23,0-38,0 екз./пастку.

Останній пік льоту метеликів фіксувався у середині серпня, водночас кількість відловлених імаго шкідника збільшилася до 44,0 екз./пастку. У вересні інтенсивність вилову самців зменшувалася і до кінця місяця у феромонних пастках спостерігалися одиничні особини східної плодожерки. На кінець вересня накопичення $\text{SET} > 10^0$ складало 1759,2-2009,3 $^{\circ}\text{C}$.

Аналізуючи строки розвитку східної плодожерки у насадженнях персика, виявлено, що тривалість першої генерації становила в середньому до двох місяців, що пов'язано з нестабільними температурними умовами у весняний період. Розвиток другого покоління завершувався майже вдвічі швидше від попереднього, наступне тривало дещо більше місяця.

Отже, визначено що у роки досліджень спостерігався розвиток генерації, що перезимувала та трьох літніх поколінь східної плодожерки. Протягом розвитку поколінь динаміка зростання чи спаду чисельності шкідника залежала від температурних показників, зволоженості та інших факторів у період статевого дозрівання метеликів, розвитку яєць, гусениць та лялечок попередньої генерації.

Література

1. Балыкина Е.Б. Восточная плодожерка в Крыму. Защита и карантин растений. 2018. № 5. С. 33–35.
2. Кристман Д., Муслех М.М. Мониторинг восточной плодожерки *Grapholitha molesta* Busck. (Lepidoptera, Tortricidae) и меры борьбы с ней в условиях Центральной зоны Республики Молдова. Биологическая защита растений – основа стабилизации агроэкосистемы: материалы Междунар. научн.-практ. конф., 20–22 сентября 2016 г. Краснодар. 2016. С. 79–81.
3. Омелюта В.П. Облік шкідників і хвороб сільськогосподарських культур. Київ : Урожай, 1986. 293 с.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ВИНОГРАДУ

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
22 квітня 2021 року*

Відповідальні за випуск: М.О. Колесніков, завідувач кафедрую
плодоовочівництва, виноградарства та біохімії ТДАТУ.

Редактор: М.О. Колесніков

Дизайн: М.О. Колесніков

Верстка видання: І.О. Коротка, М.В. Капінос

Адреса для листування:

72310, Україна, запорізька обл., м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18

e-mail: pvb@tsatu.edu.ua

Сайт конференції: <http://www.tsatu.edu.ua/hb/konferencija/>

**Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст представлених
матеріалів**